

НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ МИТНОЇ СТАТИСТИКИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Формування митної статистики повинно здійснюватися з дотриманням міжнародних підходів до методології розрахунку статистичних показників для забезпечення порівнянності даних ведення митної статистики з іншими країнами, що дозволить встановити ефективність заходів митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; визначити географію ринків збуту товарів; проаналізувати експортні, імпорتنі та експортно-імпорتنі зовнішньоекономічні зв'язки України з іншими країнами; прогнозувати основні напрями зміни зовнішньоекономічної політики.

Розглянемо структуру митної статистики відповідно до митного законодавства в різних країнах. Ст. 375 Митного кодексу Республіки Узбекистан [1] передбачено поділ митної статистики на статистику зовнішньої торгівлі та спеціальну митну статистику. Відповідно до ст. 179 Митного кодексу Республіки Вірменія [2] митна статистика поділяється на митну статистику зовнішньої торгівлі та іншу митну статистику. В Україні п. 4 ст. 448 Митного кодексу України регламентовано, що митна статистика складається з митної статистики зовнішньої торгівлі і спеціальної митної статистики [3]. Однаковий підхід до структури митної статистики притаманний Україні та Республіці Узбекистан.

В Україні спеціальна митна статистика представлена системою показників, що характеризують діяльність митних органів при здійсненні ними митної справи, а в Республіці Узбекистан спеціальна митна статистика ведеться для удосконалення діяльності митних органів. Тобто митним законодавством регламентовано контроль ефективності діяльності митних органів для подальшого удосконалення посадових інструкцій, контролю за своєчасним підвищенням кваліфікації, застосування мотиваційних заходів щодо підвищення результативності роботи інспекторів митниць.

Порівняльна характеристика завдань митної статистики зовнішньої торгівлі України, Республіки Узбекистан та Республіки Вірменія відповідно до митного законодавства наведена в табл. 1.

Таблиця 1. Завдання митної статистики зовнішньої торгівлі в Україні, Республіці Вірменія та Республіці Узбекистан*

№ з/п	Завдання митної статистики зовнішньої торгівлі	Україна	Республіка Вірменія	Республіка Узбекистан
1	Збір даних про зовнішню торгівлю	+	+	+
2	Контроль за виконанням Державного бюджету за надходженнями митних платежів	-	+	+
3	Валютний контроль	-	+	+
4	Аналіз стану зовнішньої торгівлі, торговельного і платіжного балансу та економіки в цілому	-	+	+
5	Надання відповідної інформації міжнародним організаціям та митним органам інших країн згідно з укладеними міжнародними договорами та митним законодавством	+	-	-
6	Подання статистичної, довідкової, аналітичної інформації з питань митної справи органам державної влади в порядку, встановленому законом	+	-	-
7	Захист статистичної інформації, яка не підлягає розголошенню	+	-	+

*Джерело: систематизовано авторами на основі [1, 2, 3]

Предметом митної статистики в Україні є кількісна сторона зовнішньої торгівлі та переміщення транспортних засобів та осіб у нерозривному зв'язку з якісною стороною, що відображається за допомогою статистичних показників. Об'єктом митної статистики в Україні виступають товари відповідно до класифікації УКТ ЗЕД, транспортні засоби та особи, які перетнули митний кордон України.

Митна статистика будь-якої країни повинна базуватися на загальноприйнятій міжнародною спільнотою методології розрахунку статистичних показників і містити інформацію не тільки про структуру товарообороту міжнародної торгівлі, а і комплексну оцінку діяльності митних органів, що забезпечить повноту надходжень митних платежів до Державного бюджету.

Література:

1. Customs code of the Republic of Uzbekistan. URL: <https://lex.uz/docs/5535133>.
2. Митний кодекс Республіки Вірменія. URL: <http://www.parliament.am/legislation.php?ID=1208&lang=rus&sel=show>.
3. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.